

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA BẢO TÀNG

PHAN THỊ NGỌC ANH

SƯU TẬP HIỆN VẬT CỦA CÁC ANH HÙNG TRONG
CHIẾN ĐẤU VÀ LAO ĐỘNG HIỆN CÓ TẠI
BẢO TÀNG CÁCH MẠNG VIỆT NAM

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
NGÀNH BẢO TÀNG

Người hướng dẫn: PGS. TS Nguyễn Thị Huệ

HÀ NỘI - 2009

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Phương pháp nghiên cứu.....	3
5. Bố cục khóa luận.....	3
Chương 1: KHÁI QUÁT VỀ CÔNG TÁC XÂY DỰNG SƯU TẬP HIỆN VẬT CỦA BẢO TÀNG CÁCH MẠNG VIỆT NAM	4
1.1. Sự hình thành và phát triển của Bảo tàng Cách mạng Việt Nam.....	4
1.2. Công tác xây dựng sưu tập hiện vật trong kho Bảo tàng Cách mạng Việt Nam	12
1.2.1. Khái niệm sưu tập hiện vật bảo tàng.....	12
1.2.2. Tầm quan trọng của công tác xây dựng sưu tập hiện vật trong kho Bảo tàng Cách mạng Việt Nam.....	17
1.3. Công tác xây dựng sưu tập hiện vật của Bảo tàng Cách mạng Việt Nam.....	19
1.4. Khái quát về Sưu tập hiện vật các anh hùng trong chiến đấu và lao động hiện có tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam	23
Chương 2: NỘI DUNG VÀ GIÁ TRỊ SƯU TẬP HIỆN VẬT CỦA CÁC ANH HÙNG TRONG CHIẾN ĐẤU VÀ LAO ĐỘNG HIỆN CÓ TẠI BẢO TÀNG CÁCH MẠNG VIỆT NAM.....	27

2.1. Tổng quan và phân loại sưu tập.....	27
2.1.1. Thống kê số lượng hiện vật trong sưu tập.....	27
2.1.2. Phân loại sưu tập.....	28
2.1.2.1. Phân loại sưu tập theo đối tượng.....	30
2.1.2.2. Phân loại sưu tập theo thời gian.....	38
2.1.2.3. Phân loại sưu tập theo địa phương.....	40
2.1.2.4. Phân loại sưu tập theo chất liệu.....	40
2.2. Nội dung sưu tập.....	43
2.3. Giá trị sưu tập.....	50
2.3.1. Giá trị lịch sử	50
2.3.2. Giá trị lưu niệm.....	51
2.3.3. Giá trị nhân văn.....	51
Chương 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM BẢO QUẢN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ SƯU TẬP HIỆN VẬT CỦA CÁC ANH HÙNG TRONG CHIẾN ĐẤU VÀ LAO ĐỘNG HIỆN CÓ TẠI BẢO TÀNG CÁCH MẠNG VIỆT NAM.....	53
3.1. Thực trạng công tác kiểm kê, bảo quản sưu tập hiện vật.....	53
3.1.1. Thực trạng sưu tập hiện vật.....	53
3.1.2. Thực trạng công tác kiểm kê, bảo quản.....	56
3.2. Thực trạng phát huy giá trị sưu tập.....	58
3.2.1. Tổ chức trưng bày sưu tập.....	58
3.2.2. Nghiên cứu khoa học về sưu tập.....	59
3.3. Một số giải pháp nhằm bảo quản và phát huy giá trị sưu tập..	60
3.3.1. Đẩy mạnh công tác nghiên cứu và sưu tầm hiện vật bổ sung cho sưu tập.....	60
3.3.2. Tăng cường quản lý và bảo quản sưu tập.....	61
3.3.3. Tăng cường công tác trưng bày và triển lãm sưu tập.....	63

3.3.4. Tăng cường giới thiệu và quảng bá cho sưu tập.....	64
KẾT LUẬN	66
TÀI LIỆU THAM KHẢO	68
PHỤ LỤC	

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Lịch sử dân tộc Việt nam là chặng đường của những thắng lợi trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Thời đại Hồ Chí Minh đã ghi dấu ấn vẻ vang của nhân dân Việt Nam với những chiến công hiển hách, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng Sản Việt Nam. In đậm trong thắng lợi chung của dân tộc là sự vinh danh những cá nhân, đơn vị anh hùng trong chiến đấu bảo vệ Tổ quốc và xây dựng đất nước. Phần thưởng và danh hiệu cao quý của Đảng, Nhà nước và nhân dân trao tặng là niềm tự hào của lớp lớp các thế hệ đã anh dũng bảo vệ Tổ quốc và bền bỉ, sáng tạo xây dựng đất nước vì lý tưởng cao đẹp, vì tương lai rạng ngời của dân tộc.

Bảo tàng Cách Mạng Việt Nam là nơi sưu tầm, bảo quản và trưng bày số lượng phong phú các hiện vật bảo tàng; là minh chứng, nguồn sử liệu vô giá về các cá nhân, đơn vị anh hùng được vinh danh trong hai cuộc kháng chiến và xây dựng tổ quốc, phản ánh sự cống hiến to lớn của nhân dân; là bản anh hùng ca về phẩm chất cao quý của con người Việt Nam trong thời đại mới. Hơn thế nữa, những hiện vật bảo tàng này còn góp phần tái hiện đời sống cũng như điều kiện sống của nhân dân Việt Nam trong nửa cuối thế kỷ XX.

Với những giá trị lịch sử, giáo dục truyền thống tiêu biểu, năm 2000, các hiện vật bảo tàng đã được Bảo tàng Cách mạng Việt Nam tiến hành nghiên cứu và xây dựng một sưu tập của các anh hùng trong chiến đấu và lao động. Trải qua gần một thập niên được bổ sung liên tục bởi hoạt động sưu tầm, nghiên cứu khoa học, sưu tập đòi hỏi cần được kiện toàn và mở rộng. Bên cạnh đó, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới đã và đang đặt ra yêu cầu cấp thiết về sự huy động sức sáng tạo, cống hiến của toàn dân tộc. Đúc kết những bài học từ những tấm gương anh hùng trong lịch sử là bài học có sức lôi cuốn và động viên vô bờ bến cho sự đóng góp của quần chúng. Những tài liệu, hiện vật trong sưu tập là thứ “vũ khí” sắc bén, khơi dậy nguồn lực từ quần

chúng, quy tụ sức mạnh dân tộc, đóng góp cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa của đất nước không ngừng vươn tới những tầm cao mới.

Những yêu cầu đặt ra đối với việc nghiên cứu, kiện toàn và phát huy giá trị của sưu tập này trong giai đoạn mới đã tạo nên ý tưởng và mục tiêu để em lựa chọn làm đề tài Khóa luận tốt nghiệp “*Sưu tập hiện vật của các anh hùng trong chiến đấu và lao động hiện có tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam*”.

2. Mục đích nghiên cứu

Với khuôn khổ của một khóa luận tốt nghiệp bậc cử nhân ngành bảo tàng, khóa luận đi sâu tìm hiểu và giải quyết các vấn đề chủ yếu sau:

- Nghiên cứu khái quát Bảo tàng Cách mạng Việt Nam và công tác xây dựng sưu tập.

- Thống kê, tổng hợp toàn bộ các hiện vật thuộc phạm vi sưu tập đã được tập hợp trong sổ sưu tập (năm 2000) và được sưu tầm, đăng ký trong sổ Kiểm kê bước đầu từ năm 2001 đến nay.

- Phân tích, tìm hiểu các giá trị của sưu tập.

- Nghiên cứu, đề xuất các phương pháp bảo quản và hình thức phát huy giá trị của sưu tập tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Trong khuôn khổ, nội dung của một khóa luận tốt nghiệp bậc cử nhân, đề tài nghiên cứu toàn bộ khối lượng hiện vật về các anh hùng trong chiến đấu và lao động của các đơn vị và cá nhân anh hùng tiêu biểu trong giai đoạn 1945-1975 và thời kỳ đổi mới 1986-2000, hiện đang lưu giữ tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam.

4. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình thực hiện đề tài, khóa luận đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau:

Phương pháp luận của phép duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử được vận dụng để nghiên cứu, phân tích mối quan hệ và vai trò của cá nhân anh hùng trong các giai đoạn lịch sử, đánh giá các giá trị của hiện vật trong sưu tập.

Các phương pháp nghiên cứu của khoa học lịch sử, bảo tàng học, thống kê, tổng hợp, so sánh, phân loại... cũng được áp dụng trong quá trình tìm hiểu các hiện vật hiện có trong kho cơ sở, đã được đăng ký trong Sổ kiểm kê bước đầu của Bảo tàng Cách mạng Việt Nam nhằm xác định, thẩm định nội dung, đánh giá ý nghĩa và vấn đề phát huy giá trị của sưu tập.

5. Bố cục khóa luận

Ngoài phần mở đầu, kết luận, phụ lục và tài liệu tham khảo, Khóa luận gồm 3 chương:

Chương 1: Khái quát về công tác xây dựng sưu tập hiện vật của Bảo tàng Cách mạng Việt Nam

Chương 2: Nội dung và giá trị Sưu tập hiện vật của các anh hùng trong chiến đấu và lao động tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam

Chương 3: Một số giải pháp nhằm bảo quản và phát huy giá trị sưu tập hiện vật của các anh hùng trong chiến đấu và lao động tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Tư tưởng Văn hóa Trung ương. *Chân dung anh hùng thời đại Hồ Chí Minh. (Tập I, II, III)*. Nxb Lao động, Nxb Quân đội nhân dân. HN.2000
2. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam. *Sự nghiệp bảo tàng: Những vấn đề cấp thiết (tập 1)*. HN.1996
3. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam. *Sự nghiệp bảo tàng: Những vấn đề cấp thiết (tập 2)*. HN.1996
4. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam. *Sự nghiệp bảo tàng: Những vấn đề cấp thiết (tập 3)*. HN.1997
5. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam. *Sưu tập hiện vật bảo tàng*. Nxb Văn hóa thông tin. HN.1994
6. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam. *Về Lịch sử, Văn hóa và Bảo Tàng (Tập 1)*. Nxb Chính trị quốc gia. HN.2004
7. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam. *Về Lịch sử, Văn hóa và Bảo Tàng (Tập 2)*. Nxb Văn hóa thông tin. HN.2008
8. *Các bảo tàng quốc gia Việt Nam*. Hội đồng tổ chức biên soạn và xuất bản (Tiếng Anh, Pháp, Việt). HN.2001
9. Trường Chinh. *Thi đua ái quốc và chủ nghĩa anh hùng mới*. Nxb Sự thật. HN. 1955
10. Hồ Chí Minh. *Về phong trào thi đua yêu nước*. Nxb Chính trị quốc gia. HN.2003
11. PGS.TS Nguyễn Thị Huệ. *Nghiên cứu nguồn sử liệu hiện vật bảo tàng*. Nxb Chính trị quốc gia. HN.2002
12. PGS.TS Nguyễn Thị Huệ (chủ biên). *Cơ sở bảo tàng học*. Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội. 2008
13. PGS.TS. Nguyễn Thị Huệ. *Lược sử sự nghiệp bảo tồn - bảo tàng Việt nam từ 1975 đến nay*. Trường đại học Văn hóa Hà Nội. 2005

14. Kaulen.M.E (chủ biên). *Sự nghiệp bảo tàng của nước Nga* (Tài liệu dịch). Cục Di sản văn hóa. HN.2006
15. *Luật di sản văn hóa và nghị định hướng dẫn thi hành*. Nxb Chính trị Quốc Gia. HN. 2003
16. Hoàng Ngọc Thiết (biên tập). *Thành tích các đơn vị anh hùng và anh hùng của các lực lượng vũ trang nhân dân được tuyên dương trong Đại hội anh hùng, chiến sĩ thi đua chống Mỹ cứu nước năm 1966*. Nxb Quân đội nhân dân. HN.1967
17. Lê Quang Thiệu. *Chủ tịch Hồ Chí Minh với phong trào thi đua yêu nước*. Nxb Chính trị Quốc gia. HN.1995
18. Nguyễn Thị Thoa. *Bước đầu tìm hiểu sưu tập hiện vật nhân dân thế giới ủng hộ Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam*. Khóa luận tốt nghiệp ngành Bảo tàng. HN.2007
19. Nguyễn Thị Thu Thủy. *Tìm hiểu sưu tập truyền đơn giai đoạn 1930-1945 ở Bảo tàng Cách mạng Việt Nam*. Khóa luận tốt nghiệp ngành Bảo tàng. HN.2004
20. Nguyễn Văn Tạo. *Thi đua yêu nước trước kia và hiện nay*. Nxb Sự thật. HN. 1958
21. *Sưu tập hiện vật bảo tàng*. Nxb Văn hóa thông tin. HN.1994
22. Website Bảo tàng Cách mạng Việt Nam: www.baotangcm.gov.vn